
Les Fúries

Autor: Jordi Sierra i Fabra

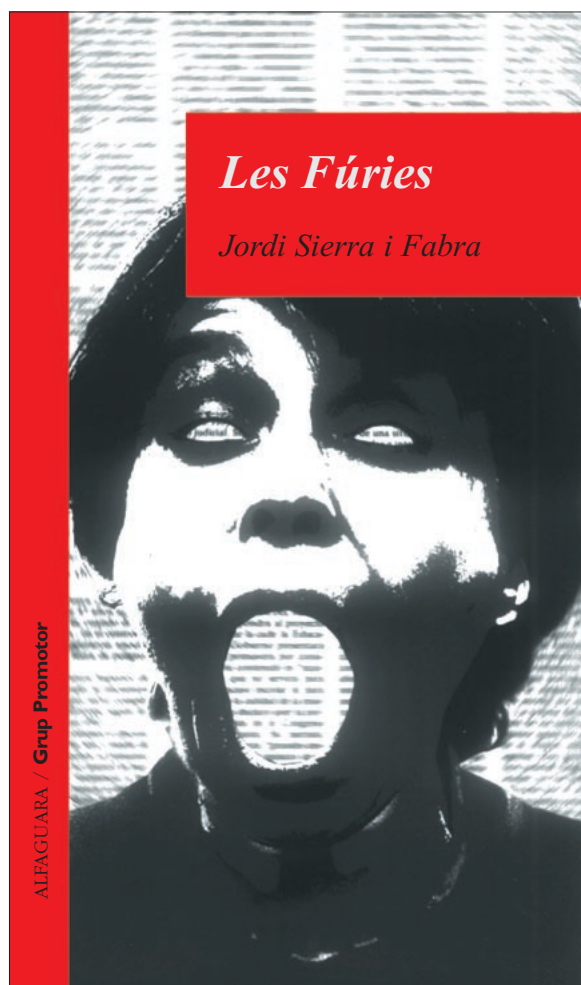
Traducció: Pere Martí i Bertran

Pàgines: 208

Format: 13 x 21,5

ÍNDIX DEL CONTINGUT DEL PROGRAMA D'ACTIVITATS

FITXA TÈCNICA

INTRODUCCIÓ
ARGUMENT
INTERÈS FORMATIU I TEMÀTIC
AUTOR

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A ABANS DE LA LECTURA

1. EL TÍTOL
2. LA «NOTA DE L'AUTOR»

PROPOSTA D'ACTIVITATS DURANT LA LECTURA

1. ELS TÍTOLS LLATINS
2. UN MOSAIC HUMÀ

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA LECTURA

1. UNA TROBADA CASUAL
2. EL VOSTRE TELENOTÍCIES
3. PERIODISTES

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA

1. MANLLEUS D'ALTRES LLENGÜES
2. UN ALTRE PUNT DE VISTA

ACTIVITATS PER A L'ASSIGNATURA DE CULTURA CLÀSSICA

1. ULISSES I LES SIRENES
2. EL COLOSSEU
3. ELS GRECS

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE SOCIALS

1. GUERRES VÀRIES

ACTIVITATS PER A LES ÀREES TRANSVERSALS

EDUCACIÓ PER A LA CONVIVÈNCIA

1. LA VIOLÈNCIA ESCOLAR

SUGGERIMENTS PER A LA LECTURA EN EL LLEURE

1. VISITA A LA BIBLIOTECA PÚBLICA
2. LITERATURA COMPARADA: BIBLIOGRAFIA

Professor/a

Introducció

La novel·la *Les Fúries*, de Jordi Sierra i Fabra, planteja un dels temes més propers als àmbits juvenils: la violència als centres escolars. Es tracta d'una obra ambientada en un hipotètic IES Cervantes, que pot ser qualsevol centre situat en una zona marginal d'una gran ciutat, en el qual sorgeixin problemes de convivència.

Argument

Un alumne tira un avió de paper a un professor. El docent, que n'està fart i cansat, reacciona amb violència i li clava una plantofada. Els estudiants es tanquen a la classe, encapçalats per un líder que els convenç perquè ningú no abandoni el motí. Prenen una decisió ferma: no abandonaran la tancada fins que no expulsin el professor Murillo, l'autor de l'agressió. La intervenció d'una jove periodista fa canviar els esdeveniments.

Interès formatiu i temàtic

La violència, ben present als centres d'ensenyament, al carrer, a la televisió..., és un tema que preocupa tota la societat. La novel·la és un text molt apropiat per tractar el tema de la violència als centres escolars, sigui a la tutoria, sigui a les sessions d'educació per a la convivència, ja que ens parla del perill de la impunitat, del fracàs escolar, de la deixadesa d'alguns pares i professors... Crida l'atenció tant la riquesa de registres com l'actualitat del llenguatge dels joves protagonistes, així com l'agilitat narrativa i la vigència del tema, fets que sense cap mena de dubte seran un bon reclam per a l'alumnat del segon cicle de l'ESO.

Autor

Jordi Sierra i Fabra va néixer a Barcelona l'any 1947. És autor de més de 200 obres de gèneres molt diversos, des de la literatura juvenil a l'assaig, passant per la ciència ficció, la poesia o la novel·la negra. És un expert en música rock, fet que es reflecteix en les biografies que ha escrit de diversos cantants o grups, en els nombrosos estudis que ha publicat sobre el tema i encara en la presència constant de la música en les seves novel·les. Ha obtingut uns quants premis, majoritàriament en llengua castellana (Villa de Bilbao 1975, Ateneo de Sevilla 1979, CCEI 1992, 1999 i 2001, tres vegades el Gran Angular 1980, 1982 i 1990), tot i que també n'ha obtingut alguns en llengua catalana (El Vaixell de Vapor 1990 i 1998, Columna Jove 1993 i 1998, Edebé 1994, Joaquim Ruyra 1996).

Entre les nombroses obres que en podem llegir en català destaquem *Kaopi*, *El nen que vivia als estels* i *Zack Galaxy (una aventura intergalàctica)*, publicades per Alfaguara/Grup Promotor i *Nit de divendres*, per Alfaguara/Voramar.

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A ABANS DE LA LECTURA

Activitat 1

EL TÍTOL

El títol *Les Fúries* és d'allò més suggeridor i ens pot permetre un primer apropament al text, prenent com a referència aquestes **divinitats de l'antiguitat clàssica**. En aquest apartat inicial, ens interessa sobretot que l'alumne entri en contacte amb el **món mitològic i que consulti diccionaris de mitologia** per poder copsar el significat de les Fúries. Per completar-ne la motivació, un cop s'hagin informat de qui eren les Fúries i del seu paper entre els éssers mitològics, caldrà intentar apropar-ne la simbologia a l'actualitat.

Activitat 2

LA «NOTA DE L'AUTOR»

Hem seleccionat la nota amb què l'autor tanca el llibre (a la qual es pot afegir l'article periodístic que trobem al capítol 66 si s'hi vol incidir més) perquè ens ha semblat que pot ser un bon punt d'arrencada per debatre el tema de l'obra: la violència escolar. Amb les seves opinions ens adonarem de com viuen i què pensen els nostres alumnes de **la violència a les aules i d'una cosa també important: el paper dels mitjans de comunicació a l'hora de denunciar-la**.

PROPOSTA D'ACTIVITATS DURANT LA LECTURA

Activitat 1

ELS TÍTOLS LLATINS

En aquest apartat destacarem l'estructura de la novel·la, que l'autor divideix en els tres grans blocs clàssics: la presentació, el nus i el desenllaç. Aquesta divisió en tres parts, totes amb expressions llatines al títol, marca clarament el desenvolupament de l'acció; i el nus, com sol ser habitual, n'és la part més extensa.

La divisió en capítols breus (n'hi ha força que no superen les dues pàgines) fa que el relat resulti àgil i entretingut. Si hi afegim que l'autor salta d'una acció a una altra, d'un lloc a un altre, amb mestria, com aquell qui va construint un puzzle, entendrem per què el lector s'hi enganxa i en devora els capítols amb passió. A cada una de les parts plantejarem preguntes que ajuden a seguir el fil argumental de l'obra i hi proposem síntesis dels aspectes més significatius de la trama.

Activitat 2

UN MOSAIC HUMÀ

Els personatges de la novel·la són molt nombrosos i variats. Constitueixen un veritable mosaic humà que va construint la trama argumental del text. L'objectiu de les propostes és agrupar-los en blocs diferenciats per copsar-ne millor el conjunt. Ho podem fer en: alumnes, professors, periodistes, curiosos, familiars... El pas següent és tractar l'enfrontament entre protagonista i antagonista. Acabarem l'activitat analitzant un personatge, cadascú el que triï.

Professor/a

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA LECTURA

Activitat 1

UNA TROBADA CASUAL

L'autor passa d'una escena a l'altra amb gran facilitat, i no s'hi entreté perquè només busca allò que considera essencial de cada escena. El capítol 47, en què es troben la Llúcia i en Gustau, n'és una bona mostra. Els animarem a convertir l'escena en un **guió teatral**. L'activitat es pot fer per grups o individualment, i és millor que la dramatització es representi a l'aula.

Activitat 2

EL VOSTRE TELENOTÍCIES

L'informatiu de dos quarts de nou dona la notícia del motí dels alumnes amb tot el realisme dels fets. Un presentador comença anunciant els titulars del telenotícies per passar tot seguit a comentar cada notícia, inclosa la final: la tancada d'un grup d'alumnes a l'Institut d'Ensenyament Secundari Cervantes.

Pretenem que els alumnes, una vegada hagin rellegit el capítol 80 de l'obra i hagin vist amb atenció un telenotícies, **realitzin el seu propi «informatiu» amb les seccions habituals, però omplint-lo amb notícies positives**.

L'activitat és millor fer-la per grups. Un cop el tinguin ben preparat, l'hauran de muntar i gravar. Després se'n pot fer una selecció i els millors es poden passar a l'aula o a la sala de vídeo.

Activitat 3

PERIODISTES

La periodista Maeli Baeza, entre d'altres, cobreix la notícia de la revolta estudiantil. Al llarg de l'obra apareixen els termes: reportatge, enfocament, càmera, objectiu, emetre...

Demanam als alumnes que treballin el camp semàntic de la comunicació i, doncs, que investiguin **el llenguatge dels mitjans de comunicació**, tant **oral** com **escrit** o **gràfic**, i que facin una llista dels **termes més usats amb el seu significat**.

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA

Activitat 1

MANLLEUS D'ALTRES LLENGÜES

Tots som conscients que l'anglès és l'idioma internacional per excel·lència, i per això moltes de les paraules noves que s'introdueixen en la nostra llengua, necessàries o no, en provenen. L'activitat que proposarem als alumnes girarà a l'entorn del **vocabulari manllevat que apareix a Les Fúries: origen, possibles equivalències...**

Per ampliar el tema o buscar-ne informació, pot ser d'allò més útil una visita a la pàgina web del TERMCAT: <http://www.termcat.es>

Professor/a

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA (CONT.)

Activitat 2

UN ALTRE PUNT DE VISTA

L'Ezequiel dona la culpa de tot el que ha passat al professor Murillo, que ha gosat pegar a un alumne. Per això s'han tancat a l'aula. Aquesta és la versió del capdavanter del motí. Però n'hi ha d'altres, com la d'en Gustau, que se n'allunya molt.

Els demanem que redactin la notícia de la tancada des de dins, com si fossin uns periodistes infiltrats. Com que un dels objectius és **treballar l'estructura de la notícia**, els haurem fet portar diaris a classe per analitzar-ne algunes d'actuals: parts, estructura, punt de vista...

ACTIVITATS PER A L'ASSIGNATURA DE CULTURA CLÀSSICA

Per molt que pogués semblar que en una novel·la moderna i tan actual el bagatge clàssic no hi tingués cabuda, hi trobem diverses referències, que ens permetran **valorar la importància de la cultura clàssica** i introduir el concepte d'intertextualitat, present en la literatura de tots els temps.

Activitat 1

ULISSES I LES SIRENES

Al capítol 2, en Maurici Murillo, un cop va haver fugit de classe, «es va sentir com Ulisses davant del cant de les sirenes» (p. 13). És un bon moment per **endinsar-nos en el món de la literatura clàssica** i perquè els alumnes llegeixin l'episodi de *L'Odissea* d'Homer en què Ulisses topa amb les sirenes, i en pot escoltar el cant...

Després n'hauran de fer un resum per escrit.

Activitat 2

EL COLOSSEU

A l'IES Cervantes, alguns anys abans, hi havien passat uns quants escriptors i escriptores per fer-hi xerrades. «Altres temps. Ara no gosaven pas portar-ne. A l'última de poc més la devoren, com les bèsties del Colosseu.» (p. 17)

Ara es tracta que els alumnes s'informin sobre el **Colosseu de Roma**: què era?, quins usos tenia?...

Activitat 3

ELS GRECS

En català, com a la resta de llengües cultes, hi ha moltes paraules provinents del grec, i algunes les trobem a l'obra. És important que els alumnes **coneguin i valorin les aportacions d'altres llengües a la catalana**, ja que representa un enriquiment indubtable.

Amb l'activitat proposada, els alumnes coneixeran algunes paraules provinents del grec.

Professor/a

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE SOCIALS

Activitat 1

GUERRES VÀRIES

Al capítol 21, la Carme i en Gustau parlen, i el noi, comentant un documental que havia vist sobre els nazis i els jueus, diu que en Zequi li recorda Hitler i Mussolini.

L'activitat ens servirà perquè s'informin sobre la **Segona Guerra Mundial** i perquè reflexionin sobre **el racisme d'aleshores i el d'ara**, reflectit clarament a l'obra (per exemple p. 159-160).

ACTIVITATS PER A LES ÀREES TRANSVERSALS

Activitat 1

EDUCACIÓ PER A LA CONVIVÈNCIA LA VIOLÈNCIA ESCOLAR

Des del primer capítol, la violència a les aules és ben present a l'obra, i l'autor la convertirà en el fil conductor per fer palès un tema tan proper i per desgràcia ben present en una bona colla de centres escolars.

A l'entorn del tema central de l'obra proposem una sèrie de preguntes que els serviran, a més d'incidir en els moments més significatius de l'acció, per prendre consciència de com és d'important **ser tolerant i acceptar els altres amb totes les seves diferències**.

SUGGERIMENTS PER A LA LECTURA EN EL LLEURE

En aquest apartat fem un parell de propostes per engrescar els alumnes a llegir fora de la prescripció escolar.

Professor/a

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A ABANS DE LA LECTURA

Activitat 1

EL TÍTOL

D'entrada el títol ens crida l'atenció i fins i tot el podem considerar agressiu. Amb l'ajuda d'un diccionari mitològic o un d'enciclopèdic, et pots informar sobre les Fúries i contestar aquestes preguntes:

- Tenien algun altre nom, a part del de Fúries?

.....

- Quantes n'hi havia?

.....

- Com les representaven, els clàssics?

.....

- Quina funció tenien?

.....

- Resumeix alguna llegenda o alguna narració en la qual participessin.

.....

.....

.....

.....

Ara traslladem la simbologia d'aquests esperits infernals a l'actualitat:

- Creus que hi ha persones o grups que amb la seva actuació es poden equiparar, amb totes les matisacions que es vulgui, a les Fúries?

.....

- Què significa l'expressió «estar fet una fúria»?

.....

.....

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A ABANS DE LA LECTURA (CONT.)

Activitat 2

LA «NOTA DE L'AUTOR»

Tot i que el text que us donem a continuació és al final de la novel·la, el comentarem al començament, perquè el podem considerar la síntesi de l'obra i perquè, tot i que encara no l'hàgim llegida, ens n'acosta l'essència. És el següent:

«L'IES Cervantes d'aquesta història no existeix. Qualsevol centre que en dugui el nom, sigui allà on sigui, no hi té cap relació. De la mateixa manera que tots els professors i estudiants que hi apareixen són imaginaris. Malgrat tot...

Tinc un deute de gratitud amb tothom qui, aquests darrers anys, m'ha parlat del tema de la violència escolar, personalment, en les visites que he fet a escoles i instituts, i als nombrosos reportatges i articles publicats a la premsa durant temps. L'article que apareix de la pàgina 164 a la 167 és el resultat de sumar frases, declaracions i comentaris formulats per experts de mitjans d'informació com El Periódico, La Vanguardia, Avui, El País i un etcètera ben llarg.» (p. 206)

- Si haguessis de subratllar tres paraules del text anterior, quines triaries?

.....

.....

- Del primer paràgraf, què en podem deduir, que es tracta d'una novel·la purament imaginativa o que és tan real que més d'un lector es pot identificar amb algun dels personatges?

.....

.....

- Al teu centre, a la teva aula, alguna vegada hi has notat la violència de què parla l'autor?

.....

.....

.....

- Quina importància creus que té la premsa en la difusió d'aquest tema i d'altres de semblants?

.....

.....

PROPOSTA D'ACTIVITATS DURANT LA LECTURA

Activitat 1

ELS TÍTOLS LLATINS

L'autor fa servir títols llatins per a cadascuna de les parts en què ha dividit la novel·la. De segur que amb l'ajuda d'un diccionari de llatí seràs capaç de traduir-los. Escriu-ne el significat a continuació:

Ab initio: .....

.....

Corpus delicti: .....

.....

Consumatum est: .....

.....

AB INITIO

- Què va desencadenar la reacció brusca del professor? .....

.....

- Com va reaccionar, tot seguit? .....

.....

CORPUS DELICTI

- Per què els alumnes s'acarnissen precisament amb el professor Murillo, que és tímid i un tros

de pa? .....

.....

- Al llarg de l'obra, l'autor va passant d'un lloc a un altre, d'una acció a una altra i d'uns personatges a uns altres, d'una manera molt ràpida, com si tingués una càmera de vídeo i gravés escenes diverses. Enumera les accions que consideres més importants d'aquest segon bloc de l'estructura de l'obra.

.....

.....

.....

.....

PROPOSTA D'ACTIVITATS DURANT LA LECTURA (CONT.)

- Al capítol 17 apareix la premsa. Qui s'ha encarregat d'avisar-la? Quin paper tenen els mitjans de comunicació al llarg de l'obra? Magnifiquen la informació o són realistes a l'hora de transmetre-la?

.....

.....

.....

- El més interessat a mantenir la tancada és l'Ezequiel Castro, en Zequi. Per què s'hi entossudeix tant?

.....

.....

- Quan tot semblava anar d'allò més bé per als amotinats, un fet capgira els esdeveniments. De quin fet es tracta? Per què van abandonar tots el líder?

.....

.....

CONSUMATUM EST

- El director i la cap d'estudis visiten en Maurici Murillo a l'hospital. Malgrat que l'animen, ell ja ha pres una decisió: quina? Com la justifica?

.....

.....

.....

PROPOSTA D'ACTIVITATS DURANT LA LECTURA (CONT.)

Activitat 2

UN MOSAIC HUMÀ

De personatges principals i de secundaris, en trobem a totes les novel·les. Entre ells s'estableixen vincles d'amistat, amor, odi, enveja, ajuda, compromís... Com que a *Les Fúries* n'hi ha molts, et suggerim que els agrupis segons l'edat, la feina... Un cop ho hagi fet, comenta'n l'actuació a nivell general. Per exemple:

- Com judiques l'actuació del professorat?

.....

- Quina opinió tenen dels estudiants amotinats i, sobretot, del capdavanter?

.....

- Per què els companys es deixen arrossegar per en Zequi?

.....

- Actuen d'una manera encertada, els periodistes?

.....

- Quina és l'actitud dels pares, veïns i xafarders que hi ha a les portes de l'institut?

.....

El pas següent és analitzar el protagonista i l'antagonista:

- Qui són? Estan enfrontats per alguna raó?

.....

- Quins motius tenen per actuar d'una manera tan decidida?

.....

- En quin moment arriben a les mans?

.....

- Qui surt vencedor finalment d'aquesta lluita sense treva?

.....

Com que hi ha molts personatges i són molt variats, us proposem de triar-ne un cada un i analitzar-lo. Intenteu justificar les vostres afirmacions mitjançant la citació de fragments o de referències de la novel·la:

– principal o secundari	– sentiments
– trets físics	– relació amb d'altres personatges
– trets psicològics	– paper a l'obra i actuació
– aficions	– d'altres

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA LECTURA

Activitat 1

UNA TROBADA CASUAL

Després de l'enfrontament amb en Zequi, en Gustau se'n va de l'aula i per casualitat es troba amb la Llúcia, la xicota d'en Zequi fins feia ben poc. És una escena d'allò més emotiva, que trenca la tensió acumulada a causa de la baralla.

Et convidem a convertir en una escena teatral el capítol 47, que ja té una càrrega dramàtica notòria, a part de ser molt dialogat. Per fer-ho et proposem de seguir aquests passos:

- Precisa'n **el tema i l'argument** i destaca'n els fets més importants. El tema és la idea o idees centrals, i l'argument, els esdeveniments que s'hi succeeixen, redactats d'una manera ordenada.
- Procura mantenir **l'ambient i la tensió de la trobada**.
- **Caracteritza els personatges**: realitzen l'acció i es defineixen per allò que fan i per com ho fan.
- Descrici **l'escenari** on es troben (acotació inicial).
- Construeix **un diàleg viu i emocionant**, ja que la trobada s'ho mereix, amb l'ajuda de les acotacions que calguin. Recorda que les acotacions són les frases, entre parèntesis i amb cursiva, que l'autor utilitza per informar els actors i el director de cara a la posada en escena i que els actors no han de pronunciar mai.

Activitat 2

EL VOSTRE TELENOTÍCIES

En grup, us proposem de produir un telenotícies, però amb un to marcadament positiu. Al capítol 80 (p. 195-200), l'autor n'insinua l'estructura i els continguts, que tenen un to molt poc optimista. Us serà molt útil veure'n un a casa i apuntar-ne l'esquema. Hi podeu incorporar alguna entrevista, imatges, so...

Activitat 3

PERIODISTES

Oficis i professions tenen un llenguatge propi i conèixer-los ens enriqueix. De ben segur que no és imprescindible estar al dia de tots els termes dels mitjans de comunicació, tant audiovisuals com escrits, però sí que val la pena de conèixer-ne els més usats. Per això us proposem que per grups investigueu sobre el llenguatge oral, escrit i gràfic del periodisme: feu una llista de les paraules que considereu més habituals en cada mitjà i busqueu-ne el significat.

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA

Activitat 1

MANLLEUS D'ALTRES LLENGÜES

A *Les Fúries* trobem nombroses paraules provinents d'altres llengües, sobretot de l'anglès.

- Per què creus que l'autor utilitza tants termes anglesos?

.....

- Com que també hi ha manlleus provinents d'altres llengües, et convidem a completar aquest quadre:

MANLLEU	ORIGEN	EQUIVALENT POSSIBLE EN CATALÀ
gai		
ultimàtum		
drag queen		
impasse		
zoom		
reality show		
in extremis		
fans		
vale		
pandemòni		
pizza		
heavy		
maca		
rara avis		
booling		
piercing		
hippies		

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA (CONT.)

Activitat 2

UN ALTRE PUNT DE VISTA

Imagina't que ets un periodista que ha pogut entrar a l'aula on es tanquen els alumnes de l'IES Cervantes. De segur que veuries i podries explicar les coses de manera diferent de com ho ha fet la premsa. Redacta la notícia de la tancada i l'enfrontament entre els dos bàndols des de dins, com si el visquessis personalment.

Recordem les parts d'una notícia:

- Un títol cridaner
- Un resum breu del contingut de la notícia (entrada)
- Desenvolupament de la notícia, que haurà de respondre les preguntes següents:
  - Qui protagonitza els fets?
  - Què passa?
  - Quan?
  - On?
  - Com?
  - Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ACTIVITATS PER A L'ASSIGNATURA DE CULTURA CLÀSSICA

Activitat 1

ULISSES I LES SIRENES

Pot molt ben ser que hagi vist, al cinema o a la televisió, l'episodi d'«Ulisses i les sirenes». Forma part del llibre *L'Odíssea*, escrit pel poeta grec Homer. Busca el llibre i llegeix-ne el capítol en què l'heroi grec aconsegueix d'escoltar el cant de les sirenes. Després resumeix-lo.

.....

.....

.....

.....

.....

Activitat 2

EL COLOSSEU

L'autor compara, en sentit figurat, el comportament dels alumnes actuals de l'IES Cervantes amb les bèsties del Colosseu. De segur que et serà fàcil trobar informació sobre aquest edifici per respondre les preguntes següents:

- A quina ciutat es troba, el Colosseu? .....
- Què era exactament? .....
- Qui el va fer construir? .....
- Any de construcció? .....
- Quina capacitat tenia? .....
- Fes-ne un dibuix i assenyala-hi les parts fonamentals de què consta.

I finalment:

- Quin sentit creus que vol donar l'autor a la comparació «com les bèsties del Colosseu»? (p.17)

.....

.....

Alumnes

ACTIVITATS PER A L'ASSIGNATURA DE CULTURA CLÀSSICA (CONT.)

Activitat 3

ELS GRECS

El llegat grec a Catalunya té mostres de tanta vàlua com la ciutat d'Empúries. També en forma part, tot i que és menys espectacular, el conjunt de paraules que el català ha manllevat a la llengua de Sòfocles i que trobem en tots els camps: política, medicina, matemàtiques...

Amb l'ajuda d'un diccionari, escriu el significat de les paraules d'origen grec següents:

- democràcia .....
- ginecologia .....
- anarquia .....
- bulímia .....
- agorafòbia .....
- endogàmic .....
- anorèxia .....
- antípodes .....
- paranoia .....
- catarsi .....

Busca algunes altres paraules que tinguin el mateix origen i copia-les a continuació:

.....

.....

.....

Alumnes

ACTIVITATS PER A L'ÀREA DE SOCIALS

Activitat 1

GUERRES VÀRIES

Al capítol 21, la Carme i en Gustau parlen de la situació de la tancada. En Gustau diu:

–L'altre dia vaig veure un documental sobre aquesta guerra, la dels nazis i els jueus i la bomba atòmica, i tot això. Hi sortia el del bigoti, el Hitler, i el seu cosí italià, el Mus... el Mussolini..., o com es digui.

–Mussolini –el va ajudar una noia.

–Doncs això, Mussolini –li ho va agrair sense entusiasme i va continuar parlant cap a la Carme–. Et diré una cosa: m'hi fa pensar. El meu avi deia que no hi ha res pitjor que un fatxa fanàtic, o boig.

–Si t'ho sent dir, o parlar d'aquesta manera, tindràs problemes –li va dir la Carme. (p. 54)

Contesta les preguntes següents:

- Qui van ser Hitler i Mussolini?

.....

.....

- Quin paper van tenir en el desenvolupament de la Segona Guerra Mundial?

.....

- Per què fa servir aquesta cita històrica, l'autor?

.....

- Saps el nom d'altres dictadors, passats o actuals?

.....

- Quina semblança tenen els dictadors amb un personatge com en Zequi?

.....

- Hi ha mostres de racisme en la manera de parlar i d'actuar d'en Zequi?

.....

ACTIVITATS PER A LES ÀREES TRANSVERSALS

EDUCACIÓ PER A LA CONVIVÈNCIA

Activitat 1

LA VIOLÈNCIA ESCOLAR

L'autor, a partir d'un fet concret –la plantofada que un professor clava a un alumne–, aborda el tema de la violència en un centre educatiu.

- Creus que és justificable l'actuació del professor Murillo?
.....
.....
- El text ens presenta el professor Murillo com una persona tímida, pacífica. Va ser conscient del que feia i de les conseqüències que podia tenir el seu acte?
.....
.....
- Des de bon començament, l'Ezequiel Castro es fa l'amo de la situació i insisteix que han d'expulsar el professor. Per què s'hi va acarnissar? L'havia assetjat alguna altra vegada? Havia tingut actituds semblants amb altres ensenyants? Es pot considerar una actitud racista, la d'en Zequi?
.....
.....
- Ni la família ni l'ambient li són gaire favorables, a en Zequi: poden influir en el seu comportament? Té alguna justificació, la seva actuació?
.....
.....
- Quin paper juguen en els esdeveniments els companys de curs? N'hi ha que s'oposin al líder? Què és el que menys tolera en Zequi d'una persona?
.....
.....
- La intervenció de la periodista Maeli Baeza va ser decisiva a l'hora de solucionar el conflicte. Creus que hi ha casos en què els mitjans de comunicació atien la intolerància, en comptes d'ajudar a mitigar-la, en situacions com la de l'IES Cervantes?
.....
.....
- La violència és un fet preocupant als centres d'ensenyament: gosaries proposar algunes mesures per evitar casos tan lamentables com el de l'IES Cervantes? A qui correspon abordar aquests temes i buscar-hi solucions?
.....
.....
.....

SUGGERIMENTS PER A LA LECTURA EN EL LLEURE

Activitat 1

VISITA A LA BIBLIOTECA PÚBLICA

A partir de l'afició a la lectura del professor Murillo, us suggerim de fer una visita a la biblioteca pública que tingueu més a la vora, per buscar informació sobre la lectura a Catalunya (i si pot ser a Espanya i a Europa): llibres més llegits i editats, índexs de lectura, si llegeixen més els homes o les dones, la lectura segons les franges d'edat... Us poden ser útils diversos anuaris, com els del Gremi d'Editors...

També pot ser interessant que feu una enquesta a la classe o al centre: quants llibres llegiu a l'any? Quins temes preferiu? Què hi busqueu, en un llibre?

Activitat 2

LITERATURA COMPARADA: BIBLIOGRAFIA

Si us ha interessat el tractament que Jordi Sierra i Fabra fa de la violència escolar o de la figura del professorat, pot molt ben ser que us resultin engrescadores altres obres en què apareixen temes o personatges semblants. Per veure altres tipus de violència presentats en obres per a joves us suggerim qualsevol dels títols recomanats per Sílvia Gisbert i Sagués a l'article «La lectura com a experiència educativa per a l'adquisició de valors i el desplegament d'habilitats cognitives i socials» (*Escola Catalana*, núm. 382, juliol-setembre 2001, p. 18-20).

Per veure altres papers dels docents en obres de literatura infantil i juvenil, tenim tres bons reculls bibliogràfics comentats, que us poden servir de base per triar altres obres sobre el tema: d'una banda el recull «Escola, mestres i alumnes en la literatura infantil i juvenil», publicat per Rosa Sensat en la col·lecció «Informació bibliogràfica», núm. 11 (1997), també l'article de M. Carme Roca publicat a la revista *CLIJ* núm. 139 (juny 2001, p. 16-28), i finalment, «Avui, el mestre no ha vingut» de Pep Molist, publicat a *Faristol* núm. 39 (març 2001), p. 2-5.